

LOIKA (44) sb f

loika (20), **logika** a. loika (24).

-gi- (24), -i- (20); -ka (43), -ca (1).

o *prawdopodobnie jasne, a jasne*.

sg N loika (7). ◊ G loiki (13). ◊ A loikę (5). ◊ I loiką (16). ◊ L loice (1). ◊ V loiko (1). ◊ pl I loikami (1).

Sł stp brak, Sł stp nazw os notuje, Cn brak, Linde XVIII w.

*Umiejętność poprawnego rozumowania, prowadzenia dyskusji, odróżniania prawdy od fałszu; dialektyka [logica – rozeznawająca BartBydż; logice vel logica – nauka rozmawiania, dysputowania, prawdy od fałszu rozłączenia, alias dialectica Mącz 196d; logica et logice – nauka, która nas uczy mówienia krótkiego a rządniego i prawdy wybadywania Calep; dyjalektyka abo nauka rozważania i rozsądzania rzeczy u siebie abo z drugim. Nauka dysputowania, rozpierania się z drugim o prawdę. Nauka prawdomowna abo prawdomowstwa, prawdomowności. Rozsądność nabyta o rzeczach. Snadność rozsądna, krotkomowna o rzeczach. – logica, logice Cn] (44) : Włzytko to oná [śmierć] Inádnie przedyśputowálá/ Chocia y oney Loiki namniey nie vmiálá. *RejWiz* 86v; Kfiádz rzekł/ tą mię logiką pewnie przegadacie *RejFig* Ccv; Ná to ták odpowiedamy/ że to iest zła logica. Trzebá tu rozeznánie mieć miedzy tym *argumentem*. *SarnUzn* E6; Theż y Logiká niewiem czoby nam do Polkiego ćwiczenia wiele pomoc mogłá/ ktora też nie vczy iedno wykrętnych słowek/ iákoby s prawdy nieprawdę vczynić/ á prawdę z nieprawdy *RejZwierc* 13v; oprócz niepobożnych álegoriy/ wlyythko Loiką/ y świádectwy fwyh fzkolnych Zofiłtow/ Aryftotelesem y fzátny/ ku zniśczeniu prawdy zbáwienney słowá Bożego/ zámyka/ twierdzi/ ftánowi. *CzechEp* 110; Ktory błąd choćiaby chćiał ozdobić logiką/ tedy temu nie fprofta: ponieważ to przeciw iálnemu piłmu ś. mowi. *CzechEp* 194, 130, 174, 198, 221, 328; Paweł ś. oprócz Logiki słowo Boże przepowiadał *NiemObr* 26, 26, 30, 48.*

loika czyja [w tym: pron poss (9), G sb (8)] (17): Náprzod tedy krotko mowiac/ dziwna mi fię zda tá logiká X. K. ktorey z wyłożenia słowká tego Antychriřt vżywa *CzechEp* 327; choćiáby fię X. K. niewiem iáką Loiką fwą y práwy też Papiefkimi w tym fwoim nie chryřtyáńskim pořtepku bronić chćiał [...] nie co inłzego vczyni/ przeciw ták iálney prawdzie/ iedno coby też ten czynić vsiłowál/ ktoryby fię z motyką ná słonće tárگاł *CzechEp* 101, 41, 138, 267, 321 [2 r.], 345 (17).

W połączeniach szeregowych (5): Bo ácz tho zowá wyzwolonemi náukámi/ Grámmátikę/ Logikę/ Retorikę/ Muzikę/ Aritmetikę/ Geomotrią/ y Ařtronomią/ á fą to náuki powážne á trudne. *RejZwierc* 13v, 12; fámo słowo Boże [...] iest [...] ták dořkonále/ žemu czyřtości y świátlá do prawdy y dořkonálości/ ludziom przydawác namniey/ z rozumu fwego/ Filozofią/ Loiką y dowćipem nie trzebá. *CzechEp* 139, 122, 183.

W charakterystycznych połączeniach: loika chryřtyjáńska, długa, dziwna, głęboka, papieska, pogańska (2), rzymska, subtylna, szkolna, zła (2), zwykła; *loiki* nieumiejętność; *loikę* umieć; *loiką* ozdobić, przegadać.

Szeregi: »filozofija i loika« (1): Bo to czyřcie widzę iż wlyythká náuká X. K. Filozofią pachnie y Logiką *CzechEp* 71. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.].

»(nie)gramatyka i (ani) loika; gramatyka z loiką« (2;1): *KrowObr* 55; *RejPos* 291; Boć wierę Grámmátiká z Logiką niewiem y ftáremu by fie czáfem nie uprzykrzyłá. *RejZwierc* 8. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

»rozum i loika« (1): [*bałwochwalstwa papieskiego*] żaden pokryć y zá tynkowác fwoim rozumem y Loiką nie może *CzechEp* 325. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 1 r.*].

»ani Słowo Boże ani loika« (1): Bo áni to słowem Bożym/ áni Loiką/ może być pokazano y obroniono: żeby ten godzien był ftrofowania [...] ktory nie rozumie tego/ czego fie nie vczył *CzechEp* 140.

a. *Nawiązanie do pism logicznych Arystotelesa (1)* : Ale iest rzetz podobna/ iż mi tákowy rozdział vkażesz v onego Apoštoła wálzego/ Aryfthotelá Pogániná/ s ktorego Loiki wzięliście tákowy rozdział/ iżeś fie tych słow nápiśać niewftydał *KrowObr* 208.

Synonimy: dyjalektyka, sofistyka.